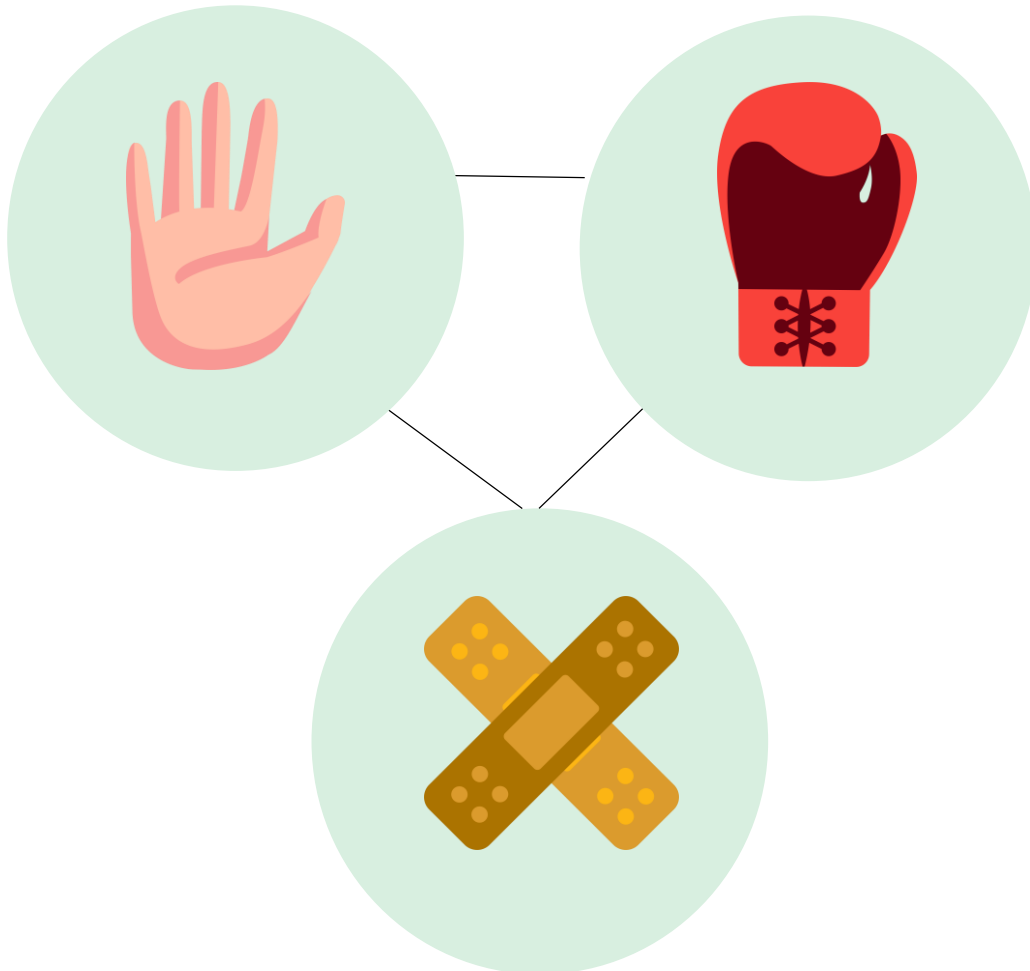




Hormoonverstorende stoffen

Ann Gils, Preventie & Vroegopsporing, Kom op tegen Kanker

KOM OP TEGEN KANKER



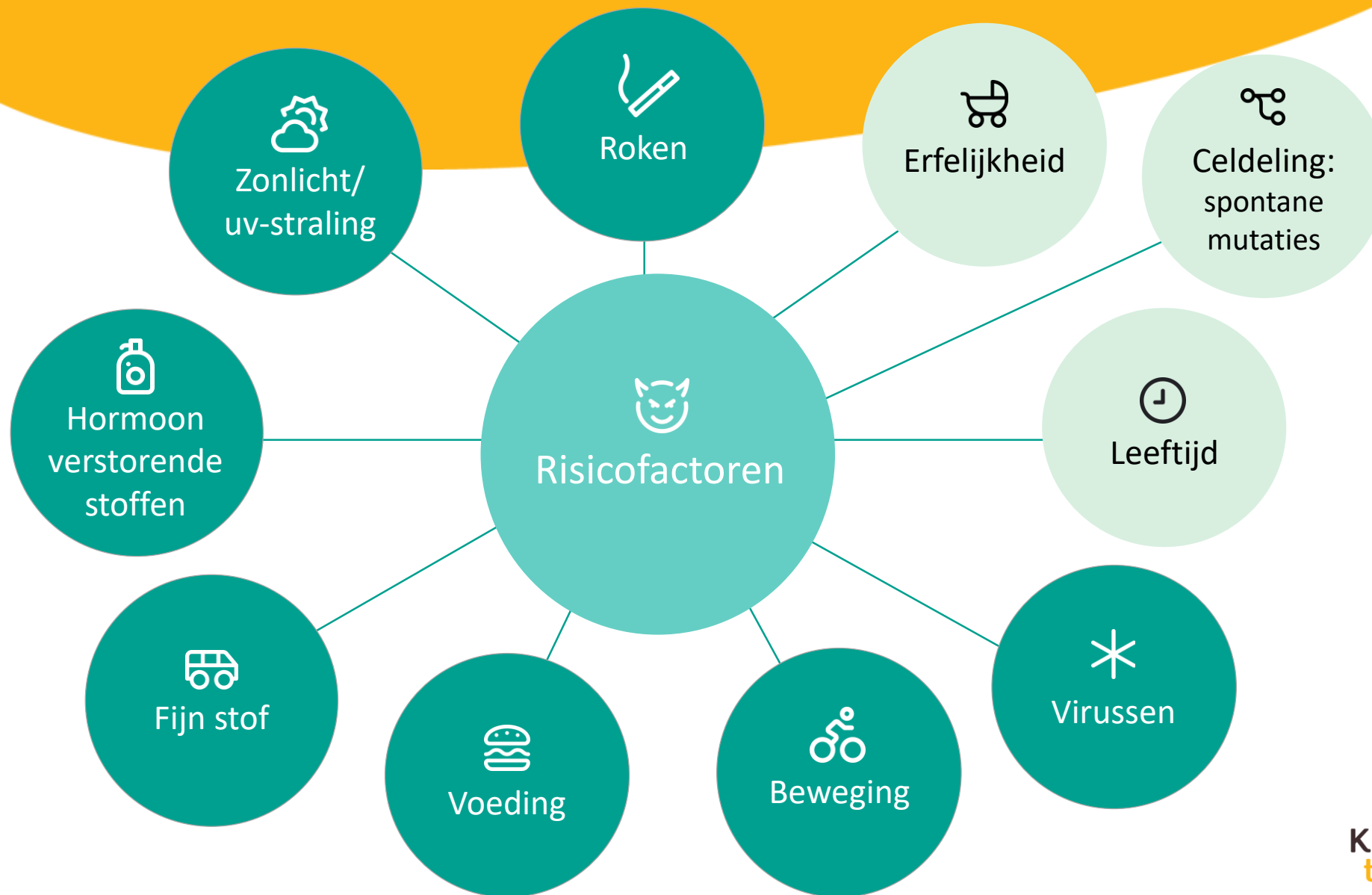
Kennis en Beleid

- Preventie en Vroegopsporing
- Zorg en behandeling

Externe projecten

- Biomedische onderzoek
- Psychosociale projecten
- Preventieonderzoek en -initiatieven

VERMIJDEN: PREVENTIE

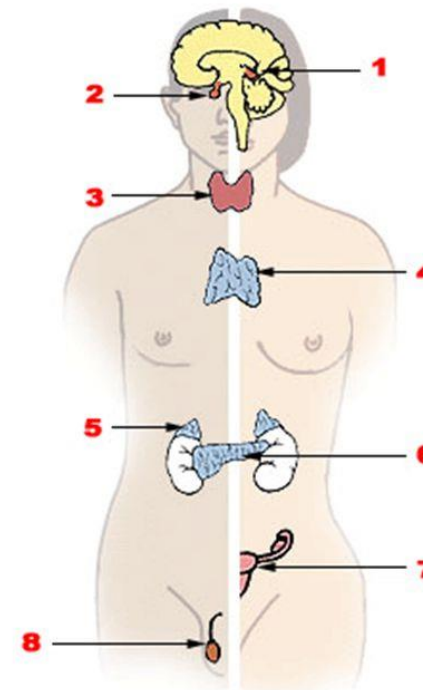
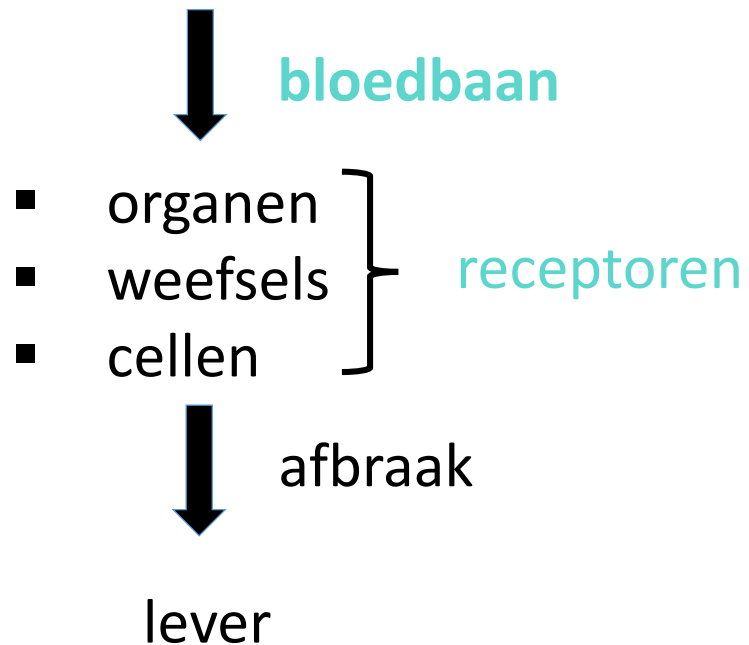


HORMOONVERSTORENDE STOFFEN

Hormonen

Wat zijn hormonen?

= **boodschappers**: geproduceerd door endocriene klieren

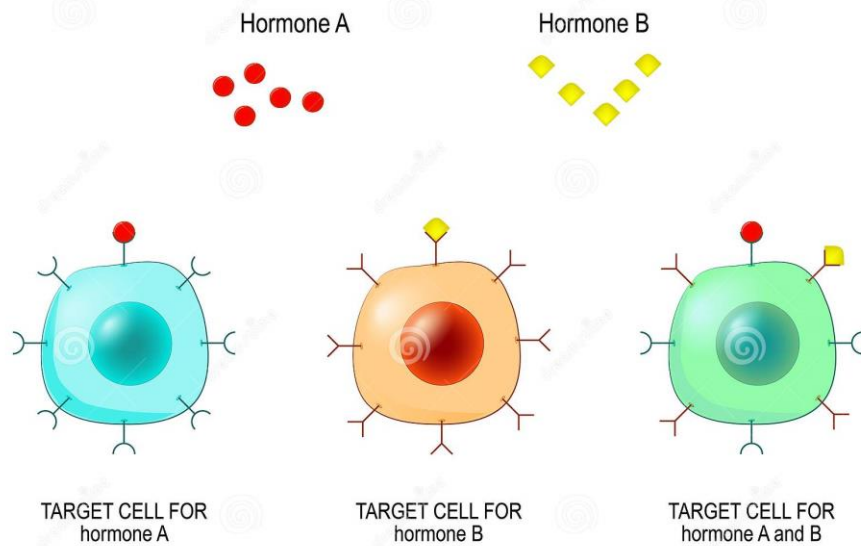


- 1 = Epifyse (pijnappelklier)
- 2 = Hypofyse
- 3 = Schildklier
- 4 = Thymus
- 5 = Bijnieren
- 6 = Alvleesklier
- 7 = Eierstokken
- 8 = Testes

HORMOONVERSTORENDE STOFFEN

Hormonen

Hormones and target cells



Soorten hormonen

Adrenaline	Insuline
Noradrenaline	Oestrogeen
Aldosteron	Progesteron
Cortisol	Testosteron
Ghreline	Oxytocine
Leptine	Schildklierhormoon
Glucagon	Melatonine

HORMOONVERSTORENDE STOFFEN

Hormonen

➤ Langdurige processen

- Groei en ontwikkeling van een kind
- Puberteit
- Ontwikkelen voortplantingsorganen
- Zwangerschap
- Menopauze

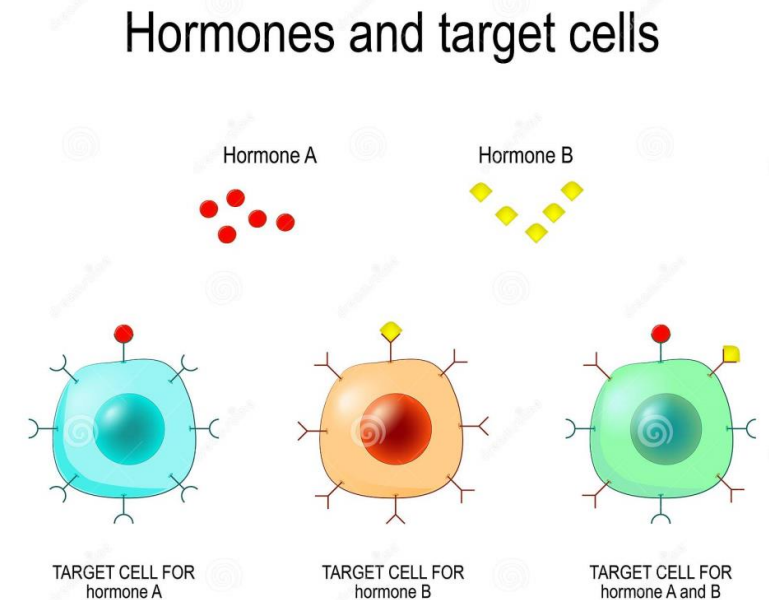
➤ Kortstondige functies

- Stofwisseling
- Spijsvertering
- Dorstgevoel
- Bloeddruk
- Urineafscheiding
- Zouthuishouding
- Menstruatie
- Productie spermacellen
- Orgaanfuncties
- Angstreacties
- Gevoelens en emoties

HORMOONVERSTORENDE STOFFEN

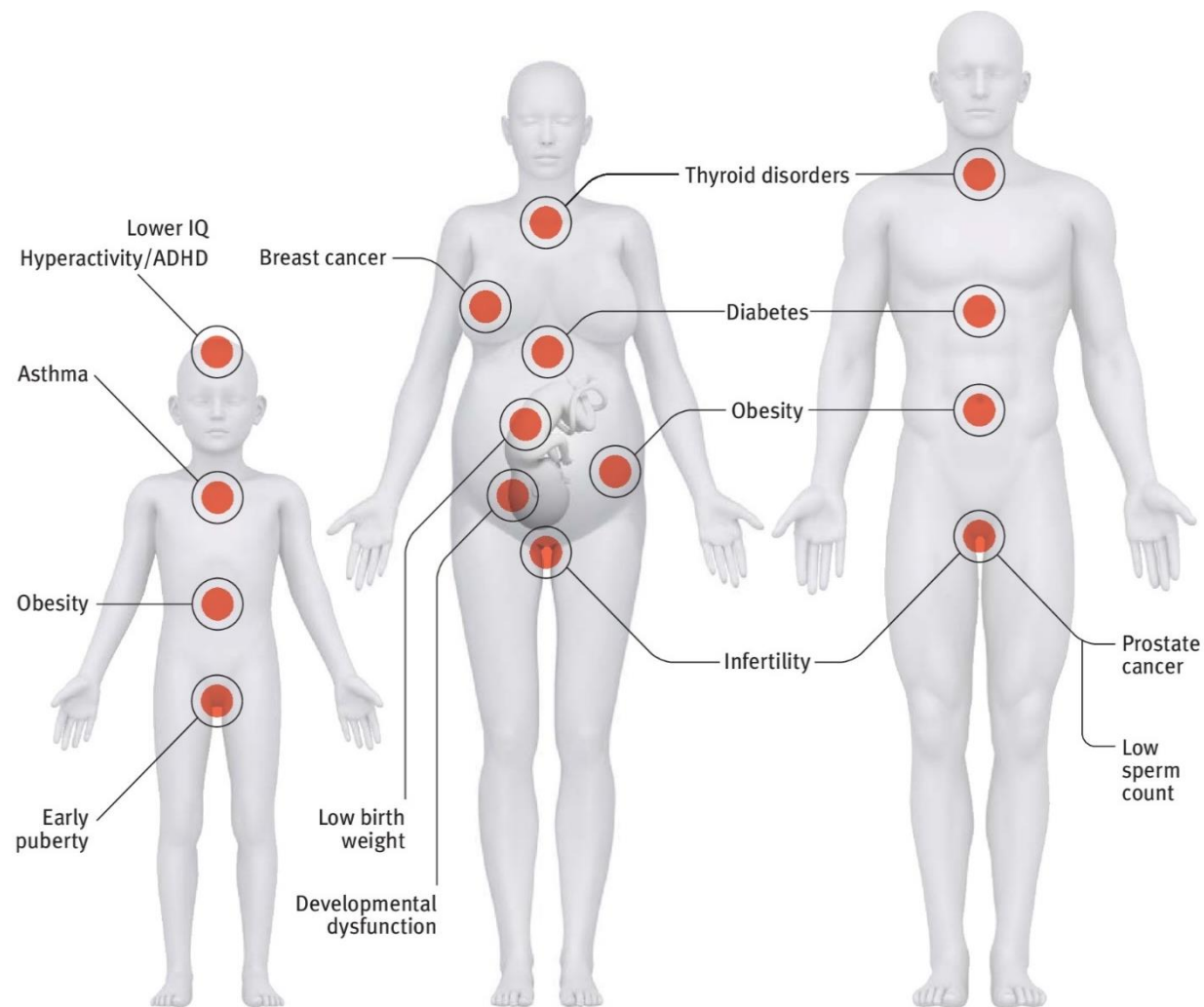
Hormoonverstorende stoffen = hormoonontregelaars

- Chemische stoffen: lijken op **natuurlijke hormonen**
- Worden **niet** herkend als **lichaamsvreemd**
- Verhinderen** de echte hormonen om hun **functie** uit te oefenen.
 - werking hormonen **nabootsen**
 - werking hormonen **verhinderen**
- Endocrine Disrupting Chemicals (EDC)**



HORMOONONTREGELAARS (HO)

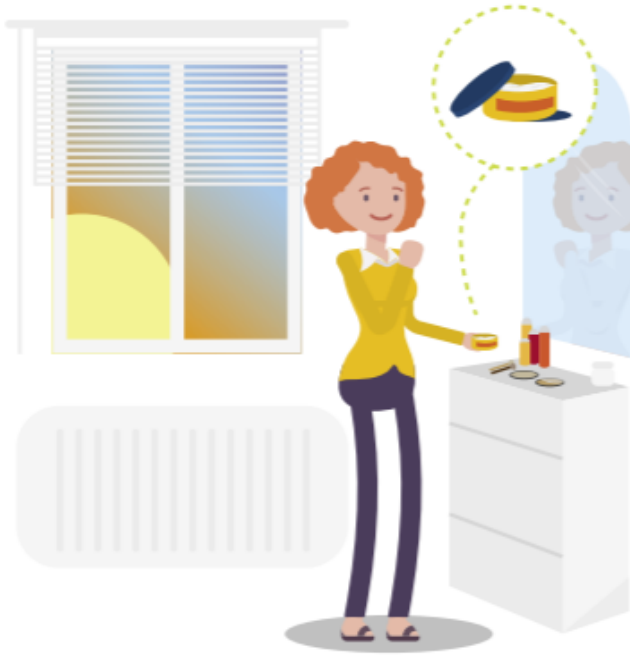
Pathologieën



<https://www.env-health.org/category/infographics/toxic-chemicals-infographics/>

HORMOONONTREGELAARS (HO)

Hoe komen we ermee in contact?



50% of **beauty balms** tested in Italy contained propylparaben or butylparaben, suspected to contribute for example to developmental problems in unborn children.



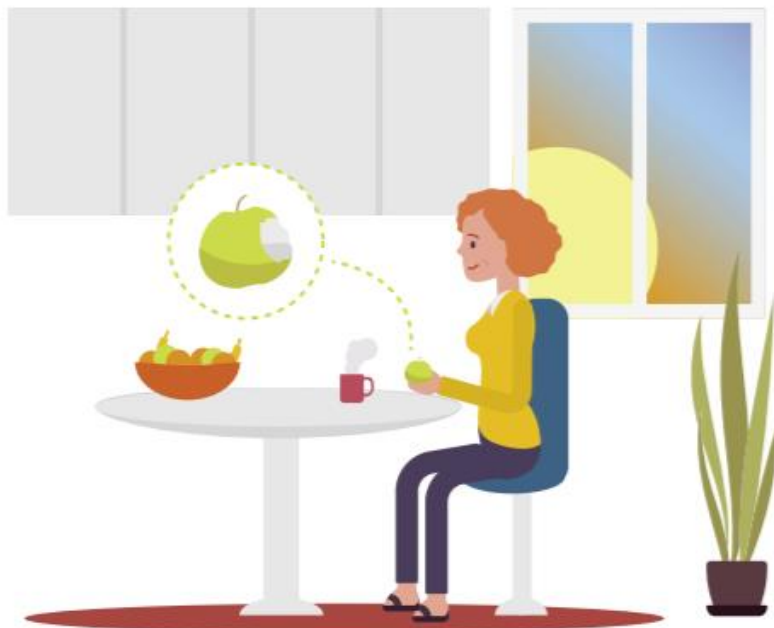
1 in 3 **anti-aging creams** contained methyl-, propyl- and/or ethyl-parabens, as tested in Germany.



In France, 2 in 16 **whitening toothpastes** contained triclosan or propylparaben, chemicals linked to endocrine disruption.

HORMOONONTREGELAARS (HO)

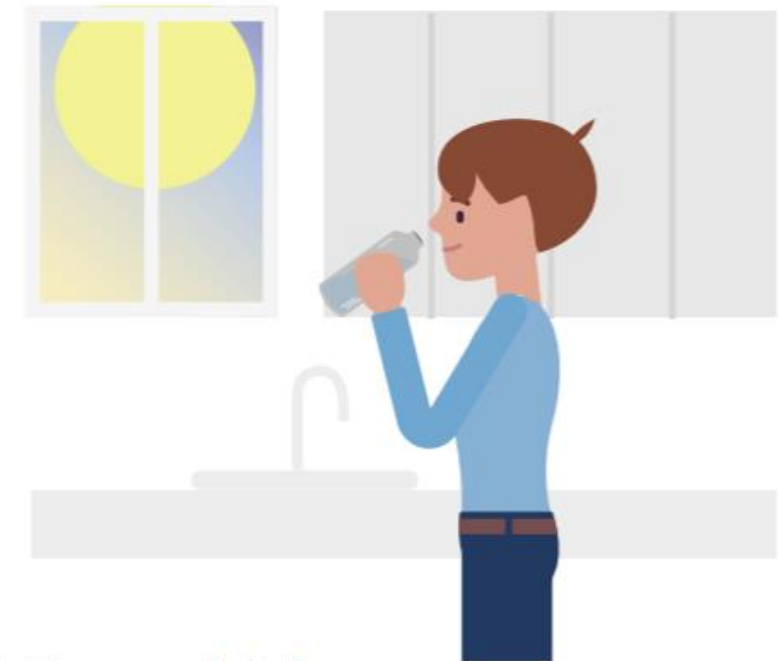
Hoe komen we ermee in contact?



19% of food samples – mostly **fruit** – tested across Europe contained one or more residues of endocrine disrupting pesticides.



8 in 14 **soda cans** contained different types of bisphenols, including bisphenol A (in the inside coating), as tested in Denmark.



In Norway, phthalates, bisphenol A and other EDCs leached from 9 in 11 refillable **water bottles**.

Kom op 
tegen Kanker

HORMOONONTREGELAARS (HO)

Hoe komen we ermee in contact?



3 in 6 **children's jackets** contained PFOA, a substance linked to cancer, as tested in Norway.



In Norway, nonylphenol ethoxylate was found in all the 6 **teddy bears** tested. This substance may contribute to cancer, impaired fertility, type 2 diabetes, obesity and hyperactivity.

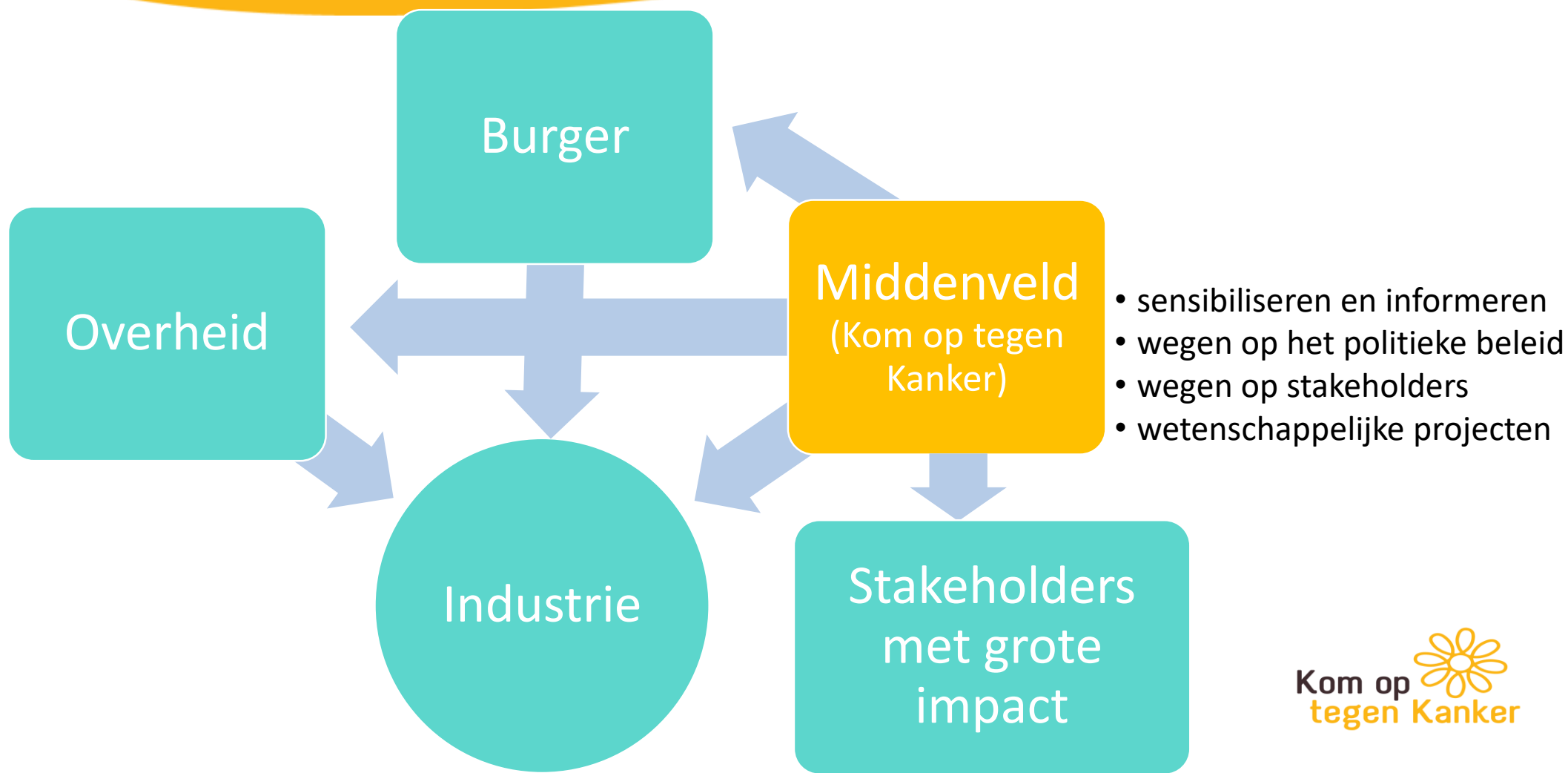
HORMOONONTREGELAARS (HO)

Moeilijke identificatie

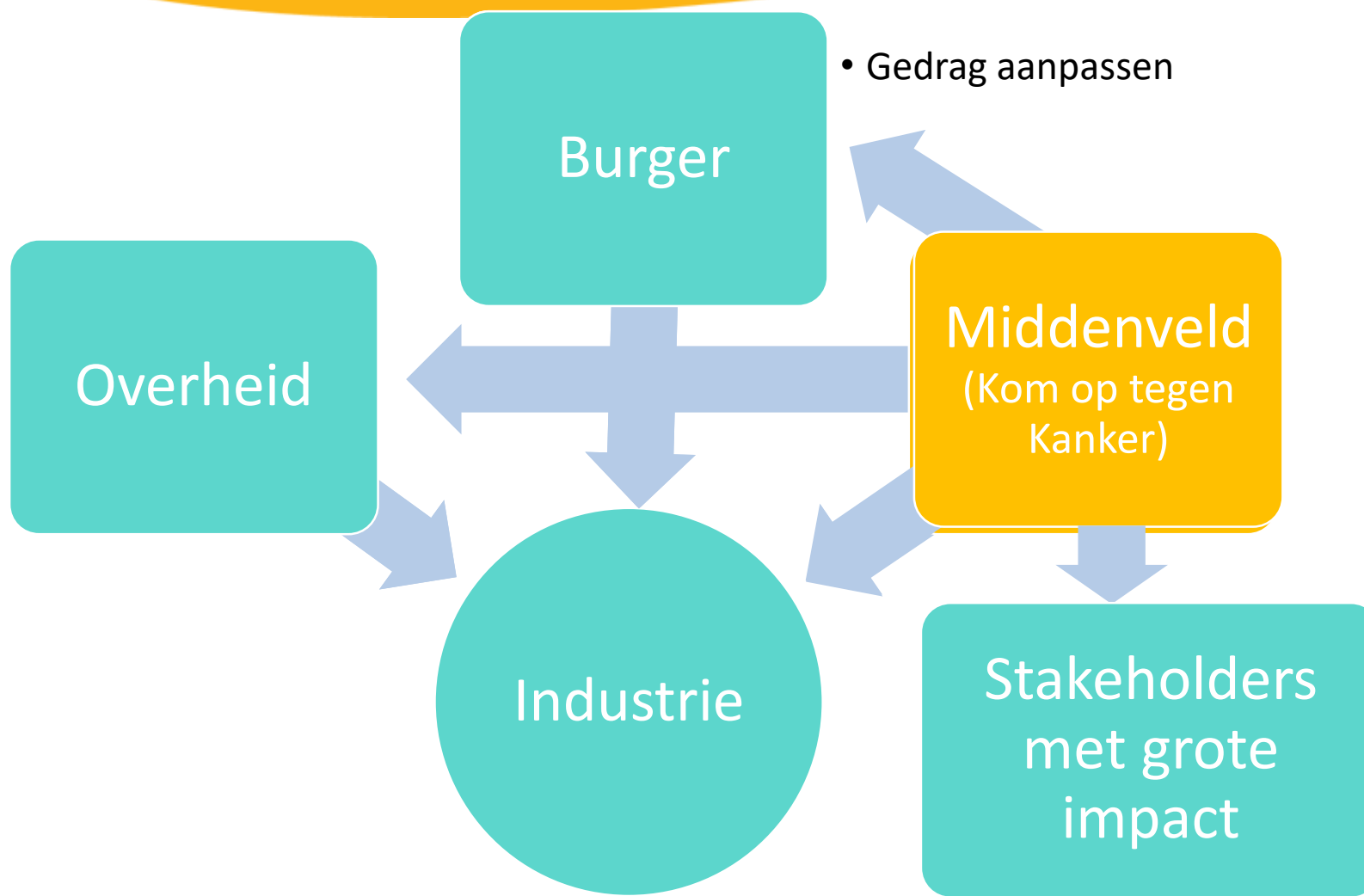
- Zeer lage dosissen kunnen effect hebben
- Windows of exposure



HOE BLOOTSTELLING AAN HO VERMINDEREN



HOE BLOOTSTELLING AAN HO VERMINDEREN



HORMOONONTREGELAARS

Wat kan je zelf doen om je blootstelling te verkleinen?

○ Eten en drinken

- Eet **gevarieerd** en het liefst **biologisch** of **was** je fruit en groenten goed
- Vermijd **verbrande voeding**
- Warm eten op in een **glazen of porseleinen** bakje
- **Was** keukengerei en textiel voor een eerste gebruik
- Beperk **blikvoeding**
- Vermijd **verpakkingsmateriaal** waar **bisfenol** of **ftalaten** in verwerkt zijn





NO WITCHCRAFT IN THE KITCHEN

DETOXIFY THE KITCHEN AND PROTECT FOOD FROM POISONS



NonHazCity

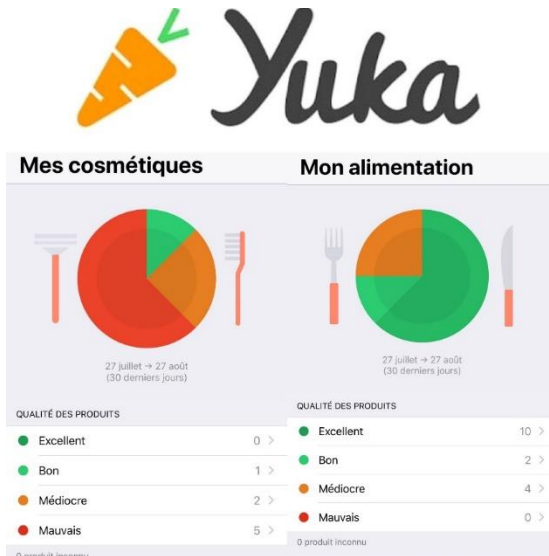
Kom op
tegen Kanker

HORMOONONTREGELAARS

Wat kan je zelf doen om je risico te verkleinen?

🍷 Verzorging

- Vermijd verzorgingsproducten met **parabenen, aroma, parfum**
- Yuka app, Kemiluppen, Toxfox



Kom op
tegen Kanker

HORMOONONTREGELAARS

Yuka app (<https://yuka.io/en/app/>)



Voeding

- **score (100%):** 60% voedingswaarde + 30% additieven + 10% uit de organische dimensie.
- De voedingswaarde score is gebaseerd op de **Nutri-score**.
- **Additieven:** aanbevelingen van EFSA, ANSES en de IARC.
- organische component: **Europese groen blad label**, draagt 10% bij tot de beoordeling.



Thé Matcha lemon

100/100
Excellent

Positives

per 100 g



Organic
Natural product



Energy
Low calories

1 kcal ● ▼



Saturates
No saturates

0g ● ▼



Sugar
No sugar

0g ● ▼



Salt
No salt

0g ● ▼

Options



History



Reco



Scan



Overview



Search

Kom op
tegen Kanker

HORMOONONTREGELAARS

Yuka app (<https://yuka.io/en/app/>)



Verzorging

- Ieder ingrediënt wordt geanalyseerd naar risico niveau zoals **hormoonverstoorder, carcinogeen, allergeen, irriterend**.
- Ze worden geklasseerd in 4 categorieën: **geen risico, laag risico, matig risico en hoog risico**.
- **hoog risico ingrediënt**: onmiddellijk zeer lage score (lager dan 25/100)
- **matig risico ingrediënt**: lage score (lager dan 50/100) gegeven.

- **Caudalie**: schrapte **benzylsalicylaat** uit zijn zonnecrème
- **L'occitane**: schrapte het bewaarmiddel **fenoxxyethanol** en **dimethicone** uit een bodylotion



Grenade - Crème de nuit
raffermissante

Weleda

58/100
Good

Ingredients

[See all](#)

Alcohol
● Low risk



Limonene
● Low risk



Linalool
● Low risk



Geraniol
● Low risk



Citral
● Low risk



Coumarin



Kom op
tegen Kanker

HORMOONONTREGELAARS

Wat kan je zelf doen om je risico te verkleinen?

○ Schoonmaak

- Gebruik **schoonmaakmiddelen met een ecolabel** of zonder parfum
- **Ventileer en reinig** je huis regelmatig
- Ventileer extra
 - als je nieuwe meubels hebt
 - als je pas geschilderd hebt
 - als je nieuwe elektronica hebt



HORMOONONTREGELAARS

Wat kan je zelf doen om je risico te verkleinen?

○ Kinderen

- Kies speelgoed met **CE-merk**
- Vermijd geparfumeerd speelgoed
- Geef voorkeur aan kleding van katoen, wol, linnen en zijde en vermijd synthetische stoffen
- Was **kinderkleding** voor eerste gebruik

Bedankt voor uw aandacht

ann.gils@komoptegenkanker.be